Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

08-673 35 11
info@djurskyddet.se
www.djurskyddet.se

Stockholm 2026-09-28

Remiss av departementspromemorian Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur (Ds 2026:10) (LI2026/00710)

Djurskyddet Sverige tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på förslaget. Vi välkomnar åtgärder för att förhindra illegal införsel av djur till Sverige, både av smittskyddsskäl och djurskyddsskäl. Vi tillstyrker i huvudsak förslagen i utredningen, men vill lämna följande synpunkter.

Generella synpunkter

- Vi tillstyrker införandet av en lag och tillhörande förordning om införsel av sällskapsdjur och den föreslagna anmälningsskyldigheten för djurhälsopersonal.
- Vi vill understryka behovet av att veterinär kompetens finns tillgänglig dygnet runt för Tullverket.
- Vi vill särskilt uppmärksamma och tillstyrka bedömningen att länsstyrelserna ska överlämna samtliga utfärdade tillstånd enligt djurskyddslagen till Skatteverket.
- Vi är positiva till att utöka de nationella hund- och kattregistren till att omfatta även födelseland, men vill påpeka att registret behöver omfatta fler uppgifter för att kunna användas fullt ut.
- Utredningen har underskattat de extra resurser som framför allt länsstyrelserna behöver för att kunna utföra uppdraget utan att minska på övriga djurskyddskontroller.
- Det behövs åtgärder även för att förhindra att hästar förs in illegalt i landet.

Detaljerade kommentarer

6.5 Den nya lagens syfte och tillämpningsområde

Enligt utredningen ska den nya lagens syfte vara att förebygga att smittsamma djursjukdomar som kan överföras till djur eller människor kommer in i landet, vilket vi tillstyrker. Dock nämns vid flera tillfällen i utredningen att illegal införsel av djur innebär betydande risker ur både djurhälso- och djurskyddsperspektiv, vilket vi är eniga i. Vi menar också att det ur konsumentperspektiv är mycket viktigt att djur förs in i landet enligt gällande lagstiftning. Därför bör lagens syfte utökas till att även omfatta djur- och konsumentskydd.

6.6 Uttryck i lagen och förhållandet till kontrollförordning

Djurskyddet Sverige förstår resonemanget kring att uttrycket sällskapsdjur i lagen ska definieras som de djur som förtecknas i bilaga I till djurhälsoförordningen. Däremot menar vi att det fortfarande är problematiskt att hästar inte omfattas av nya åtgärder för att förhindra illegal införsel och anser att detta behöver övervägas igen.

Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

08-673 35 11
info@djurskyddet.se
www.djurskyddet.se

7.4 Behovet av en anmälningsskyldighet

Djurskyddet Sverige tillstyrker förslaget att det införs en skyldighet att anmäla misstanke om illegal införsel av sällskapsdjur. Vi menar att detta är en av de viktigaste åtgärderna för att förhindra den illegal införseln.

I utredningen motiveras detta med att illegal införsel av sällskapsdjur kan innebära betydande risker ur både djurhälso- och djurskyddsperspektiv. Det beskrivs att det förekommer att djur har fötts upp eller transporterats under bristande förhållanden och många gånger utsätts för ett allvarligt lidande. Detta är en anledning till att se över syftet med den föreslagna lagen och ändra syftet till att vara både smittskydd, djurskydd och konsumentskydd.

Man bör överväga att införa anmälningsskyldighet även för djurvårdare, då dessa oftast är de som tar emot i reception eller i telefon.

Gällande möjlighet till anonymitet så förstår vi problematiken med att en anmälan ska få ske anonymt. Vi menar dock att veterinärernas rädsla för hat, hot och våld måste tas på största allvar. Djurskyddet Sverige har tidigare undersökt den anmälningsplikt som djurhälsopersonal har för brott mot djurskyddslagen avelslagstiftningen och drygt 60% av tillfrågade personer inom djurhälsopersonalen ansåg att möjligheten till att anmäla anonymt var en viktig åtgärd för att känna sig säkrare i att anmäla misstänkta brott. Nästan lika många ansåg att det var en viktig åtgärd att arbetsgivaren anmäler i stället för den enskilda veterinären. För att lagstiftningen ska få önskad effekt, anser vi att det åtminstone bör vara möjligt för arbetsgivaren, det vill säga kliniken, anmäler i stället för enskild personal, i de fall den enskilda djurhälsopersonalen önskar detta.

7.6 Vad ska anmälan omfatta?

Djurskyddet Sverige instämmer i förslaget att anmälningsskyldigheten bör ha en bred tillämpning, att tröskeln för anmälan bör vara låg och att beviskravet ställs lågt.

8.3.5 Kontroll vid gräns

Djurskyddet Sverige förstår resonemanget att Tullverket ska vara kontrollmyndighet avseende den offentliga kontrollen vid inre och yttre gräns och att Jordbruksverket vid behov ska bistå Tullverket i dess bedömningar.

Vi menar däremot att det är av högsta vikt att det alltid finns möjlighet till veterinär kompetens hos Tullverket och att veterinär därmed bör finnas anställd hos Tullverket. Det är fortsatt viktigt att Jordbruksverket bistår Tullverket vid behov men hanteringen kommer att bli mer överkomlig och träffsäker om en veterinär med spetskompetens finns anställd hos Tullverket.

8.3.6 Kontroll inne i landet

Vi vill påpeka att länsstyrelsen långt ifrån når upp till målen om att 10% av verksamheterna med livsmedelsproducerande djur ska kontrolleras varje år. Gällande kontroll av försöksdjursverksamheter är situationen också mycket allvarlig. Detta får till följd att riskbaserade kontroller på tillståndspliktiga anläggningar med andra djurkategorier inte prioriteras. Länsstyrelserna behöver ett tillskott av ekonomiska medel för att kunna uppfylla alla sina uppdrag och säkerställa djurskyddet.

Utredningen föreslår att länsstyrelserna utses till kontrollmyndighet med mandat att genomföra offentlig kontroll av efterlevnaden av införselregler. Vi vill tillägga att de även behöver kontrollera att införselreglerna är uppfyllda inför utfärdande av tillstånden.

Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

08-673 35 11
info@djurskyddet.se
www.djurskyddet.se

8.3.9 Uppgifter och register krävs för en verkningsfull kontroll

Djurskyddet Sverige menar att alla uppgifter som länsstyrelsen behöver ska finnas i djurskyddsregistret så att de inte behöver söka eller behöva begära ut handlingar från flera register. På detta sätt minskas administrationen och risken att missa uppgifter minskas. Alla kontrollanter har idag inte tillgång till TRACES.

Gällande tillgång till TRACES menar vi att frågan om länsstyrelserna behöver ha utökad tillgång behöver ses över redan nu och inte vänta till en framtida utvärdering. Det är olämpligt att en enskild länsstyrelse endast har tillgång till TRACES i sitt eget län, då de aktörer som inför djur illegalt inte tar hänsyn till några länsgränser.

I utredningen konstateras att det är Jordbruksverkets bedömning att samtliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt djurskyddslagen omfattas av kravet på registrering. Det är inte så lagstiftningen hanteras idag. Djurskyddet Sverige omplacerar idag tusentals hemlösa djur, främst katter, varje år genom lokalföreningar med antingen djurhem, jourhem eller en kombination av båda dessa. Jordbruksverket har på förfrågan meddelat både Djurskyddet Sverige och flera lokalföreningar att de verksamheter som endast bedriver sin verksamhet via jourhem, det vill säga inget fysiskt djurhem, inte behöver registreras.

9.7.3 Information om tillståndspliktiga verksamheter till Skatteverket

Djurskyddet Sverige tillstyrker förslaget om att alla utfärdade tillstånd enlig djurskyddslagen till Skatteverket för att möjliggöra kontroll av verksamheternas näringsverksamhet kopplat till tillstånden.

Det är dock fortsatt viktigt att ideella organisationen kan fortsätta sin verksamhet. Utredningen skriver att “det finns behov av att säkerställa att verksamheter med tillstånd enligt djurskyddslagen också är godkända hos Skatteverket för F-skatt”. Ideella organisationer omfattas inte av krav på F-skattsedel då vi inte bedriver näringsverksamhet. Däremot ska självklart länsstyrelsens alla krav för tillståndet vara uppfyllda.

9.9.3 Kontroll av spårbarhet för hund och katt

Vi tillstyrker förslaget att förordningen om tillsyn över hundar och katter kompletteras med krav på att registret innefattar uppgift om hundens eller kattens födelseland. Eftersom användningen av de nationella hund- och kattregistren är att fastställa vem som äger en hund eller katt enligt 5§ antar vi att även denna paragraf måste ändras.

Djurskyddet Sverige har länge föreslagit att registren ska utökas till att innehålla mer information. Till exempel menar vi att registret behöver innehålla uppgift om djurets föräldrars chipnummer i de fall dessa är kända. Detta både för att kunna spåra uppfödaren till djuret samt att kunna spåra djuren tillbaka till föräldrarna för att kunna följa upp lagstiftningen kring avel. Detta skulle också kunna underlätta att utreda fall där säljare av djur påstår att ett svenskt djur är förälder till en hundvalp (eller kattunge även om detta är mycket ovanligt) trots att djuret är infört illegalt. Detta är viktigt både för djurens välfärd, men även för att förhindra till exempel hundar som biter.

I den nya lagstiftningen gällande hund- och kattavel i Finland kommer hundregistret även att innehålla information om olika ärftliga sjukdomar och defekter. Det kommer att bli obligatoriskt för

Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

08-673 35 11
info@djurskyddet.se
www.djurskyddet.se

veterinärer att rapportera in sådana sjukdomar direkt till hundregistret. Rapporteringen kommer att ske automatiskt. En liknande åtgärd i Sverige skulle vara mycket fördelaktigt.

Djurskyddet Sverige menar att om syftet och användningsmöjligheterna med registret ändå behöver ändras i förordningen så bör övriga användningsmöjligheter ses över och adderas. Förslagsvis möjlighet att fastställa djurens härstamning, uppfödare, vissa ärftliga sjukdomar, vaccinationsstatus och passnummer. Vi menar att registreringen bör utföras betydligt tidigare än idag och definitivt innan djur överlåts till annan. Detta bör göras av veterinären vid chipmärkning. Flera av dessa förslag kommer att införas i och med EU:s nya förordning men om regelverket kring registrering av hund och katt ändå ska förändras bör även dessa förslag utredas.

9.10.3 Intensifiera informationsinsatserna

Djurskyddet Sverige tillstyrker att myndigheter i samverkan med organisationer intensifierar arbetet med informationsinsatser och är gärna behjälpliga.

12.3 Konsekvenser

Vi menar att utredaren kraftigt underskattar behovet av ökade resurser till de inblandade myndigheterna. Jordbruksverket behöver till exempel få medel till den samverkansgrupp som föreslås.

Vad gäller länsstyrelsen är vi oeniga i bedömningen att den nya kontrolluppgiften i huvudsak kommer att kunna samordnas med djurskyddskontrollen vid de tillståndspliktiga verksamheterna. För det första sker sådana kontroller i nuläget relativt sällan eftersom det inte är ett prioriterat område. Dessutom kan den här typen av kontroll kräva veterinär kompetens, medan den vanliga djurskyddskontrollen utförs av djurskyddskontrollanter med annan utbildning. Vi tror också att den utökade tidsåtgången kommer att bli stor och att resurser i stället kommer att behöva tas för djurskyddskontrollernas ordinarie tilldelade resurser, vilket redan nu är en bristvara och leder till ett rättsosäkert och bristfälligt djurskydd. Vi menar att bedömningen att länsstyrelserna behöver tillföras 1 miljon kronor per år för den utökade offentliga kontrollen är kraftigt underskattad och inte heller har motiverats.

Övriga synpunkter och förslag

Sverige behöver påverka EU:s regelverk

Idag behöver införsel av hundar inte registreras i TRACES om transporten avser högst fem hundar i icke-kommersiellt syfte. Om syftet med transporten är att sälja/överlåta djuren gäller inte undantaget. Utredningen konstaterar att det förekommer att djursmugglare för in djur enligt undantagsregeln för att undvika hälsokrav och registrering i TRACES, trots att syftet är försäljning. Svenska företrädare i EU bör verka för att ta bort undantaget så att alla transporter av djur måste anmälas i TRACES. TRACES bör även kopplas till nationella identitetsregister.

Vi menar även att svenska företrädare i EU bör verka för möjligheten att återinföra regelverket för titertest av antikroppar för rabies när djur förflyttas till länder som är erkänt fria från rabies.

Kontroller vid fler gränsstationer

Som utredningen konstaterar förekommer att transporter med djur som avvisas vid gränsen förs in via en annan, ofta obemannad kontrollstation. Detta behöver avhjälpas med en utökning av antalet kontroller vid flera gränsstationer. Vi föreslår att man också utreder möjligheten att

Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

08-673 35 11
info@djurskyddet.se
www.djurskyddet.se

registreringsnummer automatiskt registreras och att det finns ett system som larmar om en redan avisad bil kör över en annan gränsstation.

Omtala inte djur som varor

Djurskyddet Sverige menar att det är viktigt att djur inte omtalas som varor i lagtext utan att de i alla texter ses som kännande och levande varelser med egenvärde.

Veterinärbesiktning

Djur bör inte få säljas utan ett veterinärintyg som är maximalt sju dagar gammalt. Vid besiktning av hundvalpar eller kattungar som görs av uppfödaren bör veterinären ställa krav på att tiken/katthonan är med vid besiktningen. Detta kan underlätta för att upptäcka misstänkt illegal införsel men också olaglig avel på grund av föräldradjurens hälsotillstånd.

Vi är inte eniga i utredningens bedömning att detta är en fråga för branschen snarare än för myndigheterna.

Dubbelverifiering vid onlineannonser

Utredningens bedömning är att de nya EU-reglerna om djurvälfärd för hund och katt ger en god grund för köpare och kontrollmyndigheter att verifiera ursprung och spårbarhet för djur som säljs online. Utredningen bedömer därför att ytterligare förslag på nationella regler kring onlineförsäljning inte är nödvändiga i nuläget. Djurskyddet Sverige är oeniga i den bedömningen.

Illegalt införda djur säljs ofta öppet på diverse säljsidor online. Kraven för att få annonsera på dessa sidor är tyvärr relativt låga, även om vissa har infört till exempel krav på BankID. I misstänkta fall kan chipnummer eller bevis på att djuret är registrerat begäras in, men detta är undantag och det är dessutom fullt möjligt att uppge ett chipnummer som inte stämmer. Det finns idag system som försvårar detta.

En dubbelverifiering innebär att säljsidan kräver chipnummer på det djur som säljs, detta chipnummer kontrolleras automatiskt mot ett register (i detta fall det nationella hund- eller kattregistret). Samtidigt skickas automatiskt ut en förfrågan om bekräftelse till den registrerade ägaren av djuret och först när ägaren bekräftat att hen har lagt upp annonsen så kan denna läggas upp på annonssidan. På detta sätt kan endast registrerade ägare av hundar och katter sälja dessa. Det finns redan system för detta i bruk[1].

Positiv lista

Även om utredningen konstaterar att införandet av en positiv lista ligger utanför utredningens uppdrag, vill vi ändå framföra hur detta skulle underlätta myndigheternas arbete samt säkra djurvälfärd och smittskydd. Även exotiska sällskapsdjur förs idag in illegalt i Sverige. Det finns förslag på att reglera hållandet av sällskapsdjur med en så kallad ”positiv lista”, dvs. en förteckning över vilka djur som är tillåtna att hålla för privatpersoner utifrån till exempel djurvälfärd, smittskydd, säkerhet och bevarandestatus. Alla arter som inte finns på listan är alltså inte tillåtna att hålla. Detta till skillnad från dagens “negativa lista” där djur som inte får hållas listas och alla andra djur är tillåtna. En positiv lista skulle underlätta arbetet med att förhindra illegal handel med exotiska sällskapsdjur.

[1] https://www.four-paws.org/campaigns-topics/topics/companion-animals/veripet. Besökt 2025-12-12.

Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

08-673 35 11
info@djurskyddet.se
www.djurskyddet.se

Häst

Utredningen har utgått ifrån definitionen av sällskapsdjur i djurhälsoförordningen och har därför inte hanterat frågan om illegal införsel av hästar.

Organisationen World Horse Welfare har avslöjat att Sverige är en vanlig "smuggeldestination" för hästar från bl. a Irland, men även andra länder runt om Europa. Transport av häst till Sverige sker utan större kontroll. Verksamheten är komplex med olika aktörer och nivåer av inblandning. Det har framkommit att hästar transporteras med förfalskad identitet och utan nödvändiga dokument som hälso- och exportintyg, utan att transporterna lever upp till minimikrav på god djurvälfärd. Hästarna säljs via online-annonser, och i vissa fall misstänks att transporterna används som front för annan smuggling, exempelvis narkotika. Hästarna bär i vissa fall på smittor som kvarka och hästinfluensa, men eftersom deras papper inklusive identitetshandlingar ofta är förfalskade eller ofullständiga så är de inte spårbara. Problemet måste utredas och adresseras och Tullverket måste få tillräckliga resurser för att kontrollera hästtransporterna som kommer in i landet.

För Djurskyddet Sverige,

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Emma Brunberg
Sakkunnig